

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคาร์บอนเครดิต

CARBON CREDIT

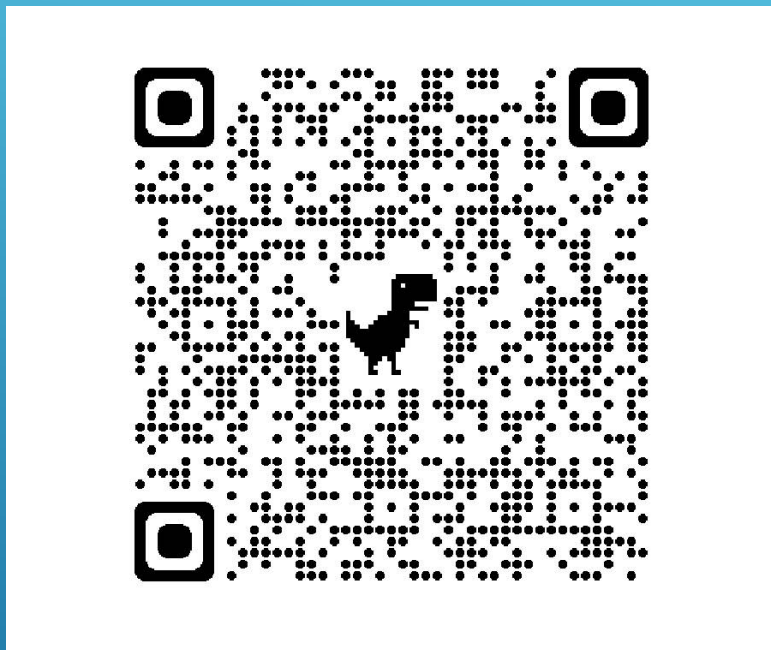
การจัดการความรู้ระหว่างหน่วยงาน

โดย

สุธรรม สุริโย

สรรพสามิตพื้นที่พังงา

แบบทดสอบก่อนอบรม

► ความหมาย

๑. ปริมาณก๊าซเรือนกระจก หรือจำนวนคาร์บอนไดออกไซด์ ที่กำหนดให้องค์กรสามารถปล่อยได้ต่อปี **หากปล่อยมลภาวะน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด** ก็สามารถนำส่วนต่างไปจำหน่ายให้กับองค์กรอื่น ๆ ได้

๒. ปริมาณก๊าซเรือนกระจก (GREENHOUSE GAS: GHG) **ที่ลดหรือกักเก็บได้**จากการดำเนินโครงการลดก๊าซเรือนกระจกผ่านกลไก ลดก๊าซเรือนกระจกต่าง ๆ เช่น การปลูกป่า การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การดักจับและกักเก็บก๊าซคาร์บอน เป็นต้น มีหน่วยเป็นตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

๓. สำหรับประเทศไทย หมายถึง ปริมาณความสำเร็จในโครงการ**ลด/กักเก็บ**ก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินโครงการ T-VER ที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก **สรุป หมายถึงปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่สามารถลดหรือกักเก็บได้**

(T-VER หมายถึง โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย) “THAILAND VOLUNTARY EMISSION REDUCTION PROGRAM”

▶ Carbon Footprint คืออะไร

CARBON FOOTPRINT คือ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่ถูกปล่อยออกมาจากกิจกรรมของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตประจำวัน การคมนาคมขนส่ง การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ฯลฯ หากพูดให้เห็นภาพง่าย ๆ การดำเนินชีวิตประจำวันของเราทุกคน ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงสัตว์ การใช้ไฟฟ้า การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือแม้กระทั่งของเสียที่เกิดจากอาหารในแต่ละวัน ล้วนแต่ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งสิ้น โดยทางคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (INTERGOVERNMENTAL PANEL ON CLIMATE CHANGE : IPCC) ได้กำหนดค่าการทำให้เกิดภาวะโลกร้อนของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เท่ากับ ๑ ซึ่งจะมีหน่วยเป็น คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CARBON DIOXIDE EQUIVALENT : CO₂E)

► เหตุผลและความสำคัญ

๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกิดภาวะโลกร้อนจากก๊าซเรือนกระจก
๒. โลกตระหนักถึงปัญหาที่ต้องเกิดขึ้นในอนาคต
๓. ประชาคมโลกร่วมมือกันจัดโครงการลดก๊าซเรือนกระจก
๔. ประเทศไทยลงนามให้สัตยาบันในพิธีสารเกียวโต / ข้อตกลงปารีส / ถู้อปฏิบัติตามมติที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๕. ในแผนปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ประเด็นย่อยที่ ๓.๓ การกำหนดกลไกที่เหมาะสมในการสร้างแรงจูงใจเชิงเศรษฐศาสตร์ให้ภาคเอกชนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
๖. รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดมาตรการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ
๗. กรมสรรพสามิตมีการจัดเก็บภาษีโดยยึดแนว ESG

► แนวคิด

ก๊าซเรือนกระจกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หมายความว่า ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเลยก็ยังสามารถได้รับผลกระทบจากการที่ผู้อื่นปล่อยก๊าซเรือนกระจกไปด้วย ทั้งผู้ผลิตรายอื่น ผู้บริโภค รวมไปถึงผู้อื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่บนโลก ต้นทุนจะตกกับสังคมมากเกินจำเป็น ดังนั้นผู้มีอำนาจ เช่น รัฐบาล หรือองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถเลือกใช้วิธีการแทรกแซงตลาด เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคตัดสินใจผลิตและบริโภคในระดับที่เหมาะสม ทั้งนี้ก๊าซเรือนกระจกที่นำมาพิจารณามีอยู่ ๗ ตัวด้วยกัน คือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์, ก๊าซมีเทน, ก๊าซไนตรัสออกไซด์, กลุ่มก๊าซไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน, กลุ่มก๊าซเปอร์ฟลูออโรคาร์บอน, ก๊าซซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์ และก๊าซไนโตรเจนไตรฟลูออไรด์

ปัจจุบันมีเครื่องมือที่เหมาะสมในการลดก๊าซเรือนกระจก ๒ แนวทาง คือ ๑. การใช้ภาษีคาร์บอน ๒. การใช้กลไกการซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

▶ คาร์บอนเครดิตได้มาอย่างไร

กรณีประเทศไทย ในปัจจุบัน การได้มาตามขั้นตอน ดังนี้

๑. สมัครและขึ้นทะเบียนโครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น โครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ โครงการผลิตพลังงานความร้อนโดยใช้เชื้อเพลิงชีวมวล โครงการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน โครงการปลูกป่าไม้และอนุรักษ์ป่า เป็นต้น
๒. หน่วยงาน DESIGNATED OPERATIONAL ENTITY หรือ DOE ทำการตรวจสอบ
๓. คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกรับรองผลการตรวจสอบ
๔. ผู้ทำโครงการนำคาร์บอนเครดิตไปขายได้

▶ ราคาซื้อขายคาร์บอนเครดิตของไทย

การซื้อขายคาร์บอนเครดิตเพื่อชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้โครงการ T-VER ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่า การซื้อขายคาร์บอนเครดิตมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมูลค่าการซื้อขายเพียง **๘๕๖,๐๐๐ บาท** เพิ่มขึ้นเป็น **๑๒๔,๗๖๒,๔๒๐ บาท** ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือเพิ่มขึ้นกว่า **๑๔๗** เท่า ในช่วงที่ผ่านมา โดยราคาคาร์บอนเฉลี่ยต่อตัน มีราคาเฉลี่ยสูงสุดประมาณ ๑๔๙.๙๗ บาทต่อตัน (พ.ศ. ๒๕๕๙)

▶ หน่วยงานที่ส่งเสริมการเข้าสู่ตลาดคาร์บอนเครดิตของไทย

ประเทศไทยได้จัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือ อบก. หรือ THAILAND GREENHOUSE GAS MANAGEMENT ORGANIZATION (PUBLIC ORGANIZATION :TGO) ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการเข้าสู่ตลาดคาร์บอนเครดิต มีวัตถุประสงค์หลักในการวิเคราะห์ กลั่นกรอง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการให้คำรับรองโครงการที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด รวมทั้งติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับคำรับรอง ส่งเสริมการพัฒนาโครงการ และการตลาดซื้อขายปริมาณก๊าซเรือนกระจก (คาร์บอนเครดิต) ที่ได้รับการรับรอง เป็นศูนย์กลางข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ดำเนินงานด้านก๊าซเรือนกระจก จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ได้รับคำรับรอง และการขายปริมาณก๊าซเรือนกระจก (คาร์บอนเครดิต) ที่ได้รับการรับรองส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก โดยจะเป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ

(เมื่อเดือน กค.๖๖ ครม.มีมติปรับโครงสร้าง เปลี่ยนชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) เป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม)

▶ บทสรุป

๑. ฐานะบุคลากรกรมสรรพสามิตกำลังศึกษาแนวทางในการจัดเก็บภาษีคาร์บอน และกำหนดให้มีความชัดเจนในแนวทางและอัตราภาษี คาดว่าจะเริ่มจัดเก็บภาษีคาร์บอนจากสินค้าที่มีการปล่อยคาร์บอนสูง ๕ ประเภท คือ ปูนซีเมนต์ เหล็ก อะลูมิเนียม ปุ๋ยเคมี และไฟฟ้า เพื่อผลักดันให้ไทยสามารถบรรลุเป้าหมายในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในปี พ.ศ. ๒๖๐๘ จึงเป็นการเตรียมความพร้อมองค์ความรู้ด้านนี้ไว้ล่วงหน้า
๒. ฐานะประชาชน อบก. มีการประเมินและรับรองคาร์บอนเครดิตจากปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่สามารถลดหรือกักเก็บได้จากการดำเนินงานภายใต้โครงการ T-VER ซึ่งสามารถนำมาใช้ลดกิจกรรมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคเกษตรได้ โดยลดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนที่ก่อให้เกิดไนตรัสออกไซด์ ปรับเป็นการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักแทน รวมถึงปรับปรุงการจัดการน้ำ อาทิ ลดระยะเวลาน้ำขัง การปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง เป็นต้น แนวทางนี้อาจจะกลายเป็น “ชุมทรัพย์” แห่งใหม่ที่ทำให้เกษตรกรไทยสามารถสร้างรายได้เพื่อเก็บเกี่ยวดอกผลอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

แบบทดสอบหลังอบรม

